

Retouradres: Postbus 6267, 4000 HG Tiel

Van Westreenen Adviseurs
T.a.v. de heer A. Stam
Anthonie Fokkerstraat 1A
3772 MP BARNEVELD

Onderwerp

Archeologietoets conceptrapport BAAC Veldstraat 2a in Lienden
(herzien)

Datum
28 februari 2020

Pagina
1 van 7

Ons kenmerk
0214136172
RA1504 (herzien)

Uw kenmerk

Behandeld door
Huib Jan van Oort

Geachte heer Stam,

Op 7 februari 2020 ontvingen wij uw verzoek om het archeologisch conceptrapport voor de locatie Veldstraat 2a in Lienden te toetsen. Het onderzoek is door middel van proefsleuven uitgevoerd door BAAC. De regioarcheoloog van Rivierenland heeft het conceptrapport beoordeeld. U vindt onze herziene reactie in bijgevoegde adviesnotitie.

Meer weten?

Heeft u nog vragen of opmerkingen over het advies? Neem dan gerust contact op met dhr. van Oort.

Telefoonnummer: 0344 - 579 314

E-mailadres: h.vanoort@odrivierenland.nl.

Tot slot

Ik ga ervan uit u een helder advies te hebben gegeven. Heeft u onze hulp in de toekomst weer nodig? Dan helpen we u graag. Wij werken graag met u samen aan een veilig en duurzaam Rivierenland.

Met vriendelijke groet,

Mevr. W. van de Sluis
Coördinator team Advies
Omgevingsdienst Rivierenland

Omgevingsdienst Rivierenland

J.S. de Jongplein 2
4001 WG Tiel
Postbus 6267
4000 HG Tiel

T 0344 - 579 314
E ingekomenpost@odrivierenland.nl
www.odrivierenland.nl

KvK 56452500
IBAN NL49BNGH0285157841
BTW NL 8521.32.104.B.01

Aan

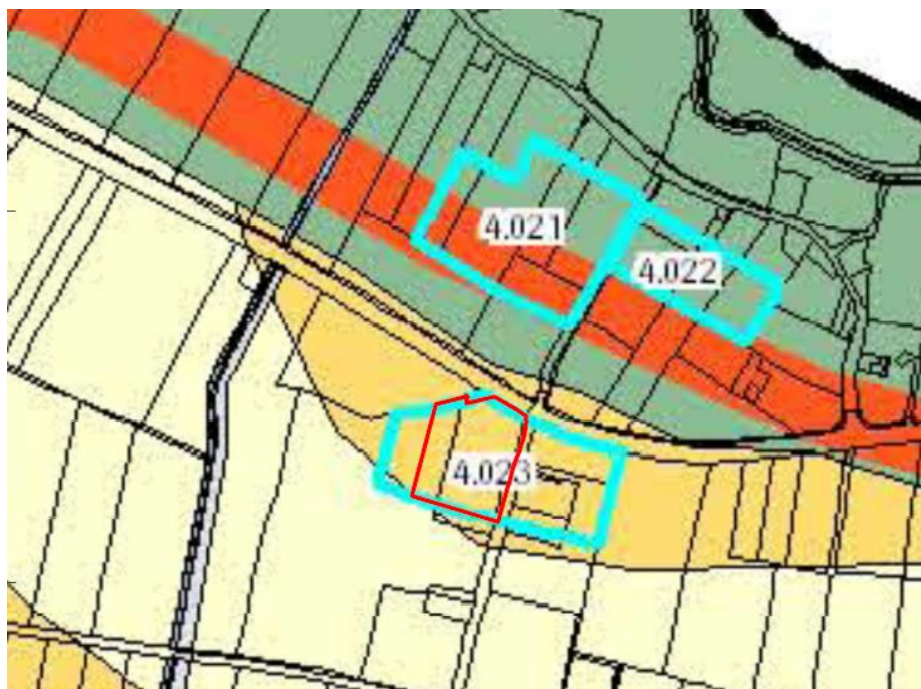
De heer A. Stam, Van Westreenen bv

Onderwerp

Archeologietoets conceptrapport BAAC Veldstraat 2a in Liendenf

Inleiding

Van Westreenen bv is samen met eigenaar Bomen en zo bezig een bestemmingsplanwijziging door te voeren voor de boomkwekerij gevestigd aan de Veldstraat 2a in Lienden (oppervlakte ca 1,8 ha). Onderdeel van de wijziging is de bouw van een woning binnen het plangebied. Om de wijziging mogelijk te maken is archeologisch onderzoek noodzakelijk gebleken. Binnen het plangebied is namelijk een archeologisch terrein van hoge archeologische waarde aanwezig (afb. 1). BAAC heeft opdracht gekregen het Programma van Eisen op te stellen en een proefsleuvenonderzoek uit te voeren in combinatie met enkele grondboringen (grootte onderzoeksgebied ca 1500 m²). Het veldwerk is op 3 december 2019 uitgevoerd. Het conceptrapport verscheen op 5 februari 2020 en is voorgelegd ter toetsing aan ODR namens gemeente Buren.

Afb. 1 – plangebied (rood vlak) op de archeologische beleidskaart gemeente Buren (2008). Het plangebied valt middenin een bekende vindplaats van hoge archeologische waarde (4023).

Resultaten veldonderzoek

Het plangebied ligt in de zuidelijke overgangszone van een pleistocene zandige terrasrug (laatste ijstijd) naar dynamische riviersystemen uit het holoceen. Voorlopers van de Nederrijn hebben zich vanaf ca 6000 voor Christus ingesneden in de pleistocene ondergrond en zijn door jongere meanders, toen het gebied langzaam meer waterafvoer te verduren kreeg, opgevuld geraakt met grind, zand, silt en klei (op een diepte van 3,3-3,8 m –mv aangetroffen. Deze situatie duurde tot even voor het begin van de jaartelling. Daarna namen andere Nederrijn-systemen de waterafvoer over. De meanders verplaatsten zich in noordwaartse richting. De verplaatsing en de afzettingen in het achterland werd een halt toegeroepen met de bedijkingen in de 12de eeuw. Het plangebied ligt op de scheiding tussen oeverwalafzettingen en komklei (soms met veen, aangetroffen op 2m –mv).

Bewoningsresten kunnen in theorie vanaf het maaiveld teruggevonden worden.

Datum
28 februari 2020

pagina
3 van 7

Ons kenmerk
0214136172
RA1504 (herzien)

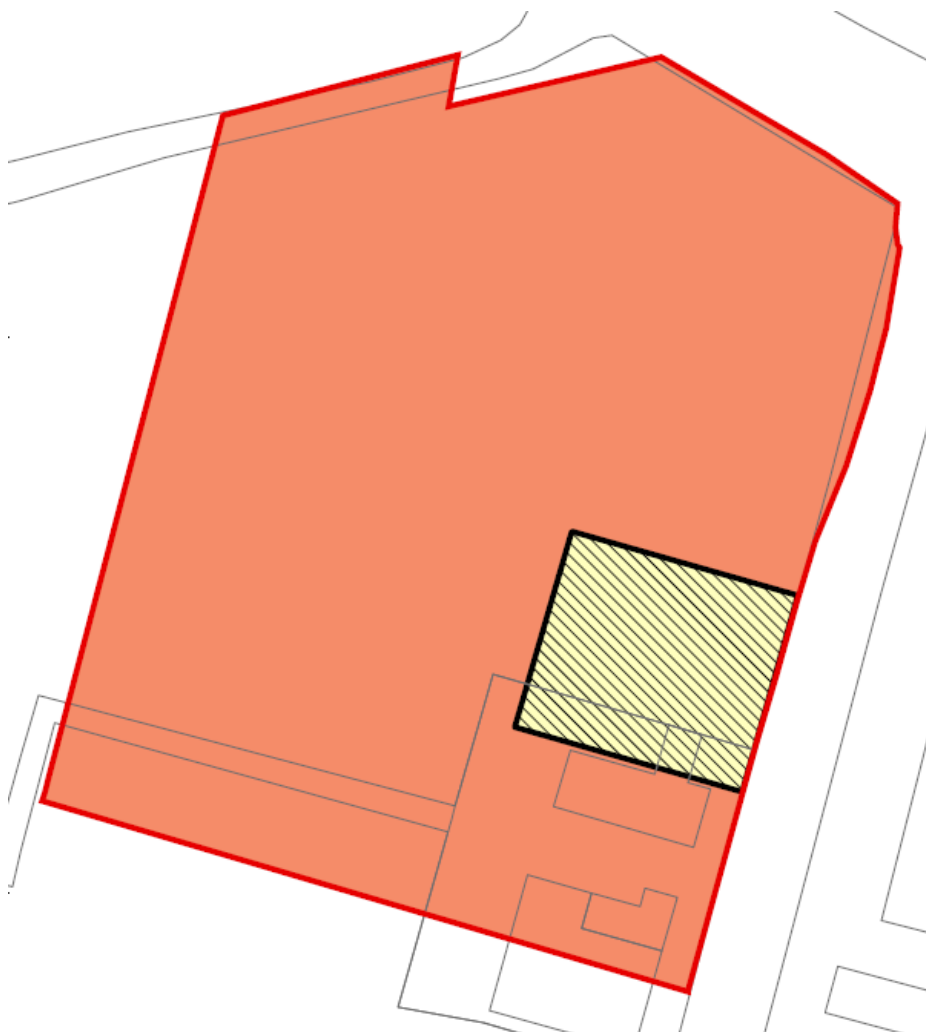
Afb. 2 – puttenplan en boorpunten binnen het onderzoeksgebied (bron: BAAC). De greppel is in werkput 1 gevonden.

In het plangebied is slechts één spoor aangetroffen: een greppel daterend uit de midden-Romeinse tijd (ca 70-250 na Christus). Deze wordt toegeschreven aan de begrenzing van een nederzettingsterrein dat in de buurt moet liggen. Van de greppel was nog slechts een klein deel over. Het overgrote deel is door bodembewerking verdwenen. Amateurarcheologen hebben sinds de jaren zestig van de vorige eeuw het gebied met enige regelmaat bezocht. Daarbij vonden ze geregeld Romeins materiaal (geen context). De vindplaats is gewaardeerd door het onderzoeksbureau en krijgt een lage waardering.

BAAC adviseert om binnen het onderzoeksgebied geen vervolgonderzoek uit te laten voeren.

Buiten het onderzoeksgebied zijn enkele grondboringen gezet (afb. 2). Hieruit komt naar voren dat de bodemopbouw intact is met onder de bouwvoor een dunne (Romeinse?) cultuurlaag en op grotere diepte (ca 1-1,4m -mv) een tweede oeverpakket met prehistorische datering. Dit gebied blijft een (middel)hoge verwachting behouden.

BAAC adviseert om buiten het onderzoeksgebied (maar binnen het plangebied) proefsleuvenonderzoek uit te laten voeren bij ingrepen dieper dan 20 cm -mv. (afb. 3)

Afb. 3 – Advieskaart BAAC met nader onderzoek rondom het plangebied (oranje/roze vlak).

Advies

Wij adviseren gemeente Buren en opdrachtgever ten aanzien van archeologie:

1. Met de resultaten en conclusies van het onderzoek in te stemmen.
2. Het advies ten aanzien van het onderzoeksgebied over te nemen.
3. Het advies ten aanzien van het grotere plangebied niet geheel over te nemen.
4. In het bestemmingsplan een maatwerk dubbelbestemming waarde archeologie op te nemen.

Argumenten

1.1 *Het onderzoek is conform geldende wet- en regelgeving en geldende kwaliteitsnormen uitgevoerd.*

Er zijn nog enkele opmerkingen over het rapport die uitvoerder nog moet verwerken alvorens we een goedkeuring kunnen afgeven:

Algemeen

Vergeleken met andere onderzoeksrapporten is de inhoud vrij rommelig alhoewel de standaard indeling met inleiding, onderzoekskader, resultaten en synthese/advies wordt gevolgd. Het hoofdstuk landschappelijke achtergrond is tamelijk ingewikkeld en ook slecht te

volgen voor degenen die vaker met deze materie te maken krijgen. Dat komt vooral door het overmatige gebruik van vaktermen en het continue heen-en-weer laveren tussen algemene informatie over 'het Rivierengebied' en specifieke informatie behorend bij het plan- of onderzoeksgebied.

De informatie in hoofdstuk 2 is ook niet altijd even relevant voor het onderhavige onderzoek. Het mag best korter en bondiger. Dat geldt ook voor paragraaf archeologische achtergrond. Ellenlange beschrijvingen van vondstlocaties en onderzoeksmeldingen bestaande uit lange nummers zeggen de lezers niet zoveel. Gebruik liever voortaan toponiemen, straatnamen, veldnamen e.d. om een betere relatie te leggen met de lokale situatie.

Specifiek

Ik zou onderdeel par. 2.5 werkwijze van het veldwerk naar hoofdstuk 3 overhevelen. Het heeft niets te maken met het vooronderzoek (de bureaustudie) in hoofdstuk 2.

Waarom is voor de presentatie van de resultaten bij bodemopbouw alleen uitgegaan van de boorstaten en niet van de profielen? Er zijn drie proefputten aangelegd die hierbij beschreven moeten worden. Die mis ik nu. Ik mis ook beeldmateriaal van de bodemprofielen (zoals tekeningen en foto's). Je krijgt weinig houvast als er over dieptes wordt gesproken en niet over lagen (waarom zijn die niet genummerd?). Op welke diepte is de greppel nu aanwezig (-mv en NAP)? In hoofdstuk 4.3 zie ik pas 50 cm -mv staan.

Boringen zijn jammer genoeg niet doorgezet voor het bepalen van aanwezigheid/diepte laagpakket van Wijchen. Jammer is ook dat in boring 8 het zand niet is te koppelen aan herkomst (formatie van Sterksel?). Als er in het veld vragen zijn of iets onduidelijk is, zou dat ter plekke opgelost moeten worden met bijvoorbeeld het doorzetten van een boring. Die mogelijkheid is er altijd. De behandeling van de afzonderlijke boringen is niet goed te volgen zonder de boorstaten. Een profielweergaven van de boorstaten zou hier helpen.

Het aardewerkhoofdstuk is verreweg het meest interessant en informatief van het rapport. Hier zijn mooie parallellen getrokken Nijmegen, Xanten, Tiel en Noord-Frankrijk.

De waardering van de vindplaats is akkoord al klopt het niet dat er weinig mid-Romeinse limesvindplaatsen in Buren zijn. Die zijn er juist volop (grafvelden en nederzettingsterreinen van Zoelen Scharenburg, Maurik Buitenweg nog door BAAC opgegraven, Eiland van Maurik, Essenbroek/De Perk/Parkstraat Maurik, Ingen Culekampseweg/De Brei, etc).

We ontvangen graag een aangepast conceptversie van het onderzoeksrapport dat we zullen toetsen.

2.1 Er is gelet op het proefsleuvenonderzoek geen aanleiding om een of meerdere vindplaatsen te verwachten in het onderzoeksgebied.
Het onderzoeksgebied kan op aanraden van regioarcheoloog Rivierenland door gemeente Buren vrijgesteld worden van nader onderzoek. Dit is conform het advies van BAAC.

3.1 Het advies is gebaseerd op een hypothetische trefkans.
Dit veldwerk heeft juist uitgewezen dat het gebied een lage spoordichtheid heeft. Gelet op vondsten in het gebied is het aannemelijker dat de kans op aan te treffen resten groter is in noordelijke en oostelijke richting.

Datum
28 februari 2020

pagina
5 van 7

Ons kenmerk
0214136172
RA1504 (herzien)

3.2 *De geconstateerde Romeinse cultuurlaag onder de bouwvoor is bijzonder dun.*

Dit niveau lijkt grotendeels afgetopt of althans beschadigd door latere ingrepen.

Het is daarom niet nodig om al vanaf 20cm -mv een onderzoeksverplichting op te leggen.

Het lijkt erop dat de zijde provincialeweg/N320 van het plangebied (het noordelijke deel) vooralsnog in gebruik blijft voor sier- en potplanten. Eventuele resten kunnen vanaf een diepte van ca 50cm -mv tevoorschijn komen. Daarmee is een mogelijk tweede bewoningsniveau vanaf ca 90-110cm -mv ook beschermd.

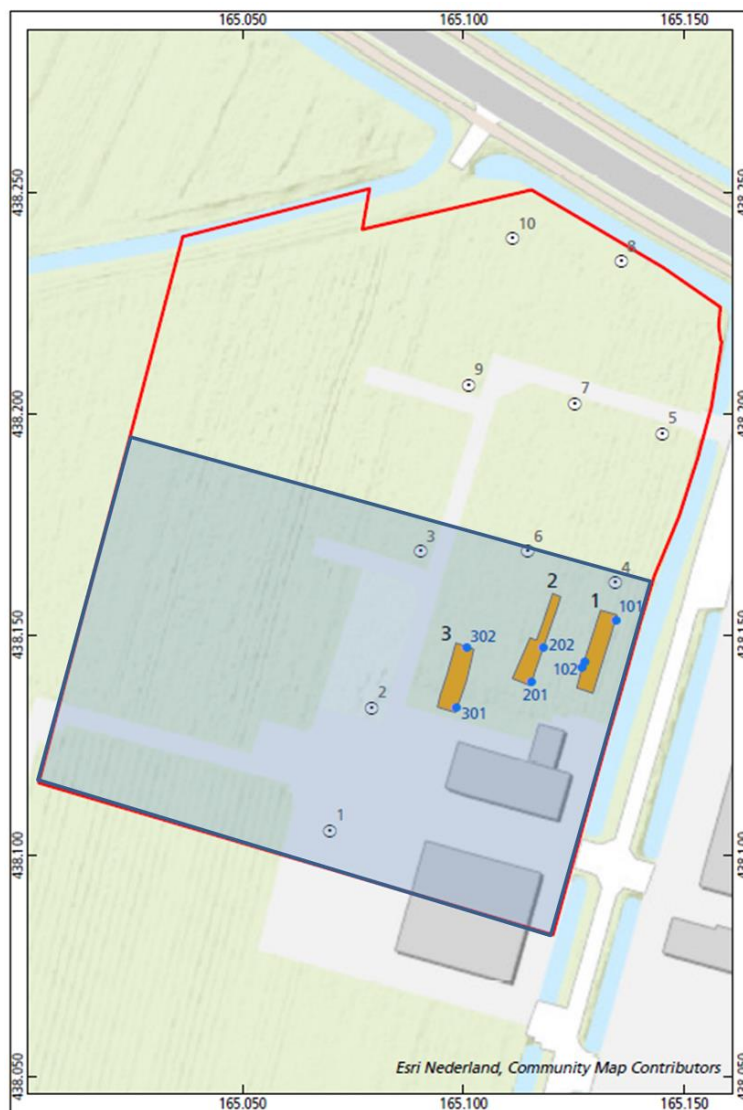
Dit deel van het plangebied behoudt een archeologische dubbelbestemming (zie onder 4.1).

Voor het overige deel van het plangebied geldt geen verdere restrictie meer ten aanzien van archeologie (zie afb. 4)

Datum
28 februari 2020

pagina
6 van 7

Ons kenmerk
0214136172
RA1504 (herzien)

Afb. 4 – Het gebied met blauwe overlay heeft naar aanleiding van het uitgevoerde onderzoek geen dubbelbestemming archeologie meer (gebied vrijgesteld).

4.1 Deze maatwerk dubbelbestemming is noodzakelijk om in de toekomst archeologie mee te nemen in de afweging.

Het is niet uitgesloten dat in dit gebied vanaf ca 50 cm onder huidig maaiveld nog intacte vindplaatsen aanwezig zijn. Om in de toekomst onderzoek mogelijk te kunnen maken, dient het plangebied een maatwerk dubbelbestemming archeologie in het bestemmingsplan te krijgen.

Deze dubbelbestemming dient in overeenstemming te zijn met omliggende dubbelbestemmingen waarde archeologie met dien verstande dat hier vrijstelling geldt voor ingrepen tot 50cm –mv bij een oppervlakte tot 100 m². Bij toetsing moeten de toekomstige ingrepen aan beide voorwaarden voldoen (de 'en-bepaling').

Voorafgaand aan het in procedure brengen van het (ontwerp)bestemmingsplan worden de planregels, verbeelding en toelichting met betrekking tot archeologie voor advies door Van Westreenen voorgelegd aan ODR/regioarcheoloog Rivierenland.

Kanttelingen

De volgende passage geldt voor van archeologisch onderzoek vrijgestelde terreinen:

Archeologische toevalsvondst

- Indien bij de uitvoeringsfase van de sloop-, bouw-, sanerings- of graafwerkzaamheden archeologische resten aan het licht waarvan men redelijkerwijs kan vermoeden dat het om archeologische resten handelt, dienen deze zo spoedig mogelijk gemeld te worden. Voor dergelijke vondsten bestaat een wettelijke meldingsplicht conform art. 5.10 Erfgoedwet.
- Opdrachtgever verplicht de aannemer(s) dan ook om attent te zijn op eventuele vondsten en/of sporen tijdens de graafwerkzaamheden en verplicht hen archeologische vondsten zo spoedig mogelijk te melden bij de lokale overheid, de gemeente en (eventueel in samenspraak met de lokale overheid) bij de Minister van OCW, vertegenwoordigd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort.
- Indien de vondst belangwekkend geacht wordt, dient de vondst ter beschikking gesteld te worden voor nader onderzoek (art. 5.10 lid 2 Erfgoedwet).

Documenten

Voor het advies hebben wij de volgende documenten ontvangen:

- Buikema, T., 2020: *Lienden Veldstraat 2a (gemeente Buren) Inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P) en een karterend booronderzoek (IVO-O)*. BAAC. Project A-19.0402 (concept 5 februari 2020). Den Bosch.

Afschrift

- Dhr. J. van de Bijl, Bomen en zo
- Dhr. P. Kimenai, BAAC